

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/240735,Wywiezieni-za-to-ze-byli-Polakami.html>
25.04.2026, 19:06

[Następny](#)

[Powrót](#)

Wywiezieni za to, że byli Polakami

24 kwietnia 2026 r. w Centralnym Przystanku Historia im. Lecha Kaczyńskiego w Warszawie odbyło się spotkanie poświęcone 90. rocznicy pierwszej masowej deportacji Polaków do sowieckiego Kazachstanu. W wydarzeniu wziął udział zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma.

24.04.2026

[Archiwum IPN Kazachstan](#)

W spotkaniu „O deportacjach Polaków do Kazachstanu” wzięły udział przedstawicielki organizacji polonijnych z Kazachstanu: Katarzyna Ostrowska, prezes Związku Polaków w Kazachstanie i Marianna Temraliyewa, prezes Stowarzyszenia „Więź” w Ałmaty. Opowiedziały o swojej działalności w Kazachstanie, a także podzieliły się osobistymi doświadczeniami. Podziękowały za dotychczasową współpracę i wyraziły nadzieję na dalsze wsparcie ze strony IPN w organizacji działań edukacyjnych i projektów badawczych, przypominających o tragedii tysięcy deportowanych.

Zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma nawiązał do przypadającej w tym roku 90. rocznicy pierwszej masowej akcji represyjnej władz sowieckich wobec naszych rodaków zamieszkujących zachodnie obszary ZSRS:

- Spotykamy się niemal dokładnie w 90. rocznicę zbrodniczej, prowadzącej do czystki etnicznej decyzji rządu sowieckiego z 28 kwietnia 1936 roku o deportowaniu Polaków do kazachskiej republiki sowieckiej. To historia, która w naszym narodzie jest zbyt mało obecna. Chciałbym publicznie podkreślić, że jako Instytut Pamięci Narodowej będziemy pamiętać o tych wszystkich, którzy cierpieli za to, że byli Polakami i będziemy dziękować za to, że przez dziesięciolecia zachowali Polskę nie tylko w sercu, ale i ojczystym języku.

Podkreślił też znaczenie organizacji polonijnych działających w Kazachstanie będących żywym świadectwem tego, że mimo tragicznych doświadczeń historii, polska kultura, język i pamięć o korzeniach są pielęgnowane i przekazywane kolejnym pokoleniom.

Marzena Kruk, dyrektor Archiwum IPN, opowiedziała o dotychczasowej współpracy Instytutu z Polonią w Kazachstanie i zaprezentowała wydaną w 2024 r. publikację [„Bez winy i przyszłości. Losy członków rodzin »zdrajców ojczyzny« represjonowanych na mocy rozkazu NKWD nr 00486”](#). Na masowość i etniczny charakter deportacji zwrócił uwagę dr Stanisław Koller (AIPN). Wskazał, że były one jednym z etapów całościowego procesu, zmierzającego do likwidacji Polaków jako narodu.

Podczas spotkania został zaprezentowany film dokumentalny „Artefakty z szafy. Historia o moich przodkach zaklęta w przedmioty”. Ten poruszający obraz, przygotowany przez Związek Polaków w Kazachstanie, ukazuje losy zesłańców poprzez zachowane dokumenty, listy, fotografie oraz przedmioty codziennego użytku. Film otrzymał nagrodę specjalną w konkursie „Wydarzenie Historyczne Roku 2021”, zorganizowanym przez Muzeum Historii Polski.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Archiwum IPN

Spotkanie